

Министерски съвет

Портал за обществени консултации

(www.strategy.bg)

Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-5 от 29 септември 2023 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 22.12.2023 г. - 21.01.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #8483-K

Област на политика: Архив - Финанси и данъчна политика

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на финансите

Тип носител: Национално

С проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-5 от 29 септември 2023 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България се прецизират текстове от наредбата и се оптимизират процесите по прилагане от задължените лица на предварителното деклариране на превозите и по осъществявания от органите по приходите фискален контрол.

Отговорна дирекция: Данъчна политика E-mail: taxpolicy@minfin.bg Дата на откриване: 22.12.2023 Дата на приключване: 21.01.2024

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на финансите

Адрес: София, ул. Г. С. Раковски № 102

Електронна поща: feedback@minfin.bg

Полезни връзки

Министерство на финансите - <https://www.minfin.bg/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-5 от 29 септември 2023 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България - вер. 1.0 | 22.12.2023](#)

[Мотиви към Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-5 от 29 септември 2023 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България - вер. 1.0 | 22.12.2023](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 04.04.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Живка Гроздева (21.01.2024 21:38)

АСОЦИАЦИЯ НА ОВОЩАРИТЕ В Б-Я, НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ГРАДИНАРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Обръщаме внимание на факта, че внос на плодове и зеленчуци в страната се осъществява както с камиони, така и с по-малки превозни средства - микробуси с товароносимост ПОД 3,5 тона. В този смисъл няма логика стоки, превозвани с транспортно средство, чиято товароносимост е под 3,5 тона да не бъдат обхванати от разпоредбите в Наредбата. Настояваме това разграничение да отпадне, тъй като то поставя едни производители/оператори в неравностойна позиция спрямо други, които са засегнати от текстовете в Наредбата.

Автор: Живка Гроздева (21.01.2024 21:27)

АСОЦИАЦИЯ НА ОВОЩАРИТЕ В Б-Я, НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ГРАДИНАРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Това само малка част от казусите, които могат да възникнат ,и които потвърждават невъзможността за прилагане на тази наредба за произведените в България плодове и зеленчуци.

Ако наистина се цели да се изсветли търговията с плодове и зеленчуци, следва тази Наредба Н 5 да се приложи единствено за вносните плодове и зеленчуци, които влизат в България с ТИР, и на границата, и преди това следва да декларират къде ще се разтовари стоката, кой е получателя, който в повечето случаи я е платил предварително. На мястото на разтоварване трябва да отиде инспектор по качеството от МЗХ и да окачестви продукцията, дали тя отговаря на посоченото в документите качество. След това да се проследи дали се разтоварва стоката или се претоварва на бусове под и над 3,5 т и да се проследи тяхното движение, защото тази стока би следвало да е пакетирана и с егализирано тегло.

Да се провери, дали цената декларирана в документите например 0.10 евро за килограм домати е реална, и как до крайния клиент стига на 6 лева. Затова следва да има минимални входни цени поне за вноса от трети страни и асоциираните и кандидатки за ЕС

Да се намали размера на ДДС на 6 % за пресните плодове и зеленчуци, както е в повечето ДЧ от ЕС и всички да се регистрират по ЗДДС и да отчитат ДДС и да работят с касови апарати. Тогава интересът от укриване на ДДС ще е значително по-малък и секторът ще се изсветли. С тази наредба се поставя чадър отново над тези, които не са производители, а предимно търговци, които правят злоупотреби и дъмпинг на българските производители.

Автор: Живка Гроздева (21.01.2024 21:27)

АСОЦИАЦИЯ НА ОВОЩАРИТЕ В Б-Я, НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ГРАДИНАРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

· Когато заявената продукция се откаже частично от получателя, например супермаркетна верига, или преработвателя, върнатата стока НАП ли я контролира , къде става контрола ? На място в супермаркетния склад, на пътя, в МПС , в склада или градината на производителя, който се намира например на 400 км от мястото на склада на супермаркета.??

· Земеделецът-производител на суровини /домат за преработка, пипер, патладжан, корнишони,череша, праскови, сливи и др./ е в невъзможност да

подава предварително количества, поради липсата на измервателни средства на полето. Везна от такъв тип е на стойност от около 100 000 лв. и не е по силите на производителите да имат, при това и преносима.

За да се осигури качествена суровина, в практиката е прието претеглянето на суровините, доставени директно от полето, да се извършва в обекта за преработка при доставката им. – т.е. от преработвателната фабрика.

Процесът по приемане на суровината преминава на няколко етапа:

- Първоначално измерване на доставеното количество суровина
- Следва окачествяване на доставената суровина по чужди тела/ дръжки, клони, пясък, почва/. Процентът на окачествяване наличието на чужди тела се приспада от първоначално измереното количество. За някои доставки, този процент на отбив понякога достига до 20% на камион. Това ще поражда винаги несъответствие между теглото на декларирана СВФР от доставчика / земеделец/ и получателя /преработвател/.

Автор: Живка Гроздева (21.01.2024 21:26)

АСОЦИАЦИЯ НА ОВОЩАРИТЕ В Б-Я, НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ГРАДИНАРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

· Повечето земеделски производители /ЗП работят със счетоводни фирми и нямат собствено счетоводство. Тази наредба изисква назначаване на допълнителен работник и то или в офис, или на полето да се организира достъп на интернет и техника. Служителят трябва да има специализация за работа с компютър, в ел.-система на НАП и ЗП трябва да му има пълно доверие, че това, което ще напише ще е точно, защото по същото време ЗП се занимава с например 100 -120 берачи и контролира прибирането на реколтата, отчитането на едnodневните договори и качеството на продукцията. Освен това тези допълнителни служители ще трябва да се назначават само за сезона преобладаващо в периода май-септември. И не е ясно кой ще дойде да работи за 5 месеца и след това да стои безработен. Секторът изпитва остра нужда и недостиг на работна ръка, както специализирана ,така и за обща работа. Това е другата причина, поради която много ЗП се отказват да инвестират и напускат сектора.

· Какво се случва, когато на градината идва клиент, който иска стока, заявява една фирма и място на разтоварване, а се окаже, че стоката не се доставя на посоченото място и заявеният получател не знае нищо и не е получил стоката?

· В рамките на колко часа може да дойде представител на НАП, ако се установи разминаване в количествата на декларираната стока и получената при клиента ? Къде се съхранява стоката през това време или се задържа превозното средство, кой поема разхода за престоя на МПС?

Автор: Живка Гроздева (21.01.2024 21:25)

АСОЦИАЦИЯ НА ОВОЩАРИТЕ В Б-Я, НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ГРАДИНАРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

1. Въпреки това ще дадем становище за промяна на някои текстове:

- В чл. 4 , ал. 3 предложеният срок е твърде кратък. Предлагаме срокът да бъде 14 дни;
- Във текста на цялата наредба да отпадне изискването за подаване на час на тръгване и пристигане на товара;
- В чл.10 , ал. 1 – „...продавачът или доставчикът предварително декларира данни за превоза на стоката преди започване на натоварването на транспортното средство.“ - да отпадне изискването за деклариране преди натоварване, защото преди да се извърши натоварването няма реална информация за теглото на стоката;
- В чл. 18 – не се регламентира случая, когато електронната услуга спира да работи в неработен ден. Също така не се регламентира случая, когато интернет страницата на НАП не работи.
- Не се регламентира ситуация, при която стоките се товарят през нощта или в малките часове на нощта и се доставят в малките часове на нощта на клиента- получателя.
- В чл. 28 : целият текст не е съобразен с естеството на стоките, които са негов предмет. Налице е сериозен риск от значителни по своя размер финансови последствия за земеделския производител като продавач на стоката, дори и в случая на една техническа грешка. Изземвайки стока (ал.2, т.2), НАП разполага ли със складове с подходящ режим на съхранение, които да гарантират запазване на качеството на плодовете и зеленчуците? Става въпрос за чувствителни меки плодове например, череши, вишни, ягоди , малини, които извън подходящ температурен режим за часове при температура 40 С могат да се похабят и да се стигне до бракуването им. Какво се случва, ако „фискалният контрол“ се извърши в неработен ден, когато институциите, в това число и банките, не работят?

Автор: Живка Гроздева (21.01.2024 21:25)

АСОЦИАЦИЯ НА ОВОЩАРИТЕ В Б-Я, НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ГРАДИНАРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

1. От друга страна, ние многократно сме апелирали към мерки за предотвратяване на злоупотреби при деклариране на продажбите на плодове и зеленчуци: да се въведе задължителна регистрация по ЗДДС за всички земеделски стопани, да се оказва необходимия контрол в рамките на стоковите борси и тържища, **най-вече при вносните продукти и др.** Нищо от това не се случва. Горецитираната Наредба няма да доведе до ползи за фиска, защото тя се „прицелва“ в производителите и операторите, които са изрядни данъкоплатци и водят своето счетоводство според данъчните законови изисквания. Земеделските стопанства от година на година намаляват, намалява и произведената земеделска продукция. С влизането в сила на тази наредба, която по своята същност представлява допълнителна тежест за земеделските стопани, ще засили тази негативна тенденция. В сравнение с

европейските страни, с които българските плодове и зеленчуци делят общ единен пазар, административните изисквания и задължения на българския земеделски стопанин са значително повече. И въпреки заявките на всяко ново управление да намали тази бюрокрация и административна тежест, тя ежегодно бива увеличавана с „добри намерения“, но за сметка на земеделския производител. Оставаме с впечатление, че е налице неразбиране по отношение естеството на земеделското производство и особеностите при реализацията на плодовете и зеленчуците. Това вероятно се дължи на недостатъчно взаимодействие с Министерство на земеделието и храните и браншовите организации в сектор плодове и зеленчуци. Последните неколkokратно са правили опити да инициират среща с Министър Асен Василев, за да изложат позицията и опасенията си. Влизането в сила на тази Наредба ще отблъсне още повече земеделски стопани от производството на полето – дейност ставаща все по-непривлекателна заради огромните предизвикателства, с които е свързана.

Именно поради накратко изложените по-горе аргументи, ние отново апелираме към това, пресни плодове и зеленчуци да бъдат извадени от списъка със стоки с висок фискален риск, или поне тези, които се произвеждат на територията на страната, да бъдат извадени от СВФР.

Автор: Живка Гроздева (21.01.2024 21:24)

АСОЦИАЦИЯ НА ОВОЩАРИТЕ В Б-Я, НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ГРАДИНАРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

1. Бихме искали още веднъж да дадем обобщено становище относно влизането в сила на тази наредба, и по-конкретно относно присъствието на пресните плодове и зеленчуци в списъка на стоки с висок фискален риск. Производителите на плодове и зеленчуци се явяват засегната страна от разпоредбите на Наредба№ Н-5. **Апелираме към Вашето разбиране, че каквито и промени да предложите или ние да предложим по текстовете на тази наредба, нейните изисквания ще създадат огромни трудности пред земеделските производители, което ще откаже много производители да продължат да произвеждат и ще излязат от сектора.** Тук е важно да се вземат предвид спецификата на производството на плодове и зеленчуци и особеностите при товаренето и транспортирането им. В сезонът на масово реколтиране на плодове и зеленчуци – от юни до септември – земеделският производител ще бъде принуден непрестанно да попълва декларации за несъответствие на данни към НАП, а още по-тревожното е, че заради спецификата на продуктите плодове и зеленчуци, той е застрашен или да се превърне в нарушител, или да рискува качеството на стоката си. Трябва да се има предвид, че транспортирането на пресни плодове и зеленчуци в основната си част се извършва с камиони или микробуси (които неясно защо са останали извън обхвата на наредбата) без специален температурен режим. Такава стока не може да чака при летни температури с часове за изясняване обстоятелства, в следствие не на недобросъвестност от страна на производителя, а на спецификата на продукта и транспортирането му. Два са големите проблеми, които ние идентифицираме тук. За да станат аргументите ни по-ясни, бихме искали да подчертаем, че производителите на плодове и зеленчуци са прекомерно натоварени с административна тежест, която ежегодно бива увеличавана, и която им вмениява отчитане и документиране на данни

и информация на всяка стъпка от тяхното производство. Ще дадем следните примери – всеки земеделски стопанин попълва редовно дневници за растителна защита, тъй като подлежи на контрол от БАБХ, всеки земеделски стопанин оповестява в електронна система парцел по парцел всяко третиране с препарати, което извършва в стопанството си, всеки земеделски стопанин е длъжен да има регистрация и да подава системно данни в Системата за електронно управление (СЕУ), всеки земеделски стопанин, освен че подава заявление за очертане на площите, които обработва, също така поне веднъж годишно подава анкетна карта за регистрация на земеделски стопанин и др. **Производителите на плодове и зеленчуци са задължени да придружат своята произведена и реализирана продукция посредством касови бележки и фактури, за да получат т.нар. обвързано с производството подпомагане. Без наличието на счетоводни документи земеделски производител не може да получи въпросното подпомагане.** Именно поради този факт, недоумяваме защо пресни плодове и зеленчуци са част от списъка на СВФР.

Автор: Живка Гроздева (21.01.2024 21:22)

АСОЦИАЦИЯ НА ОВОЩАРИТЕ В Б-Я, НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ГРАДИНАРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

1. Коментар по мотивите, приложени към Наредбата за изменение на Наредба № Н-5:

По т.1 Причини за приемането на акта: „Всички аспекти на новия режим на фискален контрол са обсъдени със заинтересовани лица и браншови организации и впоследствие след анализиране на направените бележки и предложения са изготвени разпоредбите на настоящия проект, имащи за цел да прецизират текстове от наредбата и да оптимизират процесите по прилагане от задължените лица на предварителното деклариране на превозите и по осъществявания от органите по приходите фискален контрол. „

– Считаме този текст за некоректен. По-голямата част от заинтересованите и засегнатите страни не са участвали в обсъждане на прилагането на наредбата и / или техните становища не са взети под внимание. В качеството си на представители на браншови организации в сектор плодове и зеленчуци сме входирали неколкократно писма с искане за среща с представители на Министерство на финансите, но отговор и покана за среща все още нямаме. МЗХ пое ангажимент да съдейства за такава среща, но тя не е осъществена.

Автор: Nikoleta Lingorova (21.01.2024 16:15)

предложение за изменение и допълнение на проекта

Уважаеми господин Министър, уважаеми господин директор на НАП, уважаеми колеги,

Във връзка с проблемите, поставени от земеделските производители, които продават пресни плодове и зеленчуци насипно, директно от полето, където не разполагат с

измервателни средства, моля в проекта за изменение и допълнение на Наредба Н-5 да бъдат направени следните изменения и допълнения:

Чл. 8 - да бъде допълнен с нова ал.3. със следния текст: **Когато предмет на превоз са неупаковани предварително пресни плодове и/или зеленчуци, които се товарят непосредствено от мястото на събирането им1 задълженото лице посочва приблизително количество на стоката, предмет на превоз. За действително превозено се приема количеството, потвърдено от крайния получател по реда на ал. 5 (досегашна ал. 4) като ал. 6 (досегашна ал. 5) не се прилага към този вид превоз, когато товародател е регистриран земеделски производител. Качеството на товародател се доказва с копие от удостоверението за регистрация на земеделския производител, което придружава стоката.**

Досегашната номерация се измества: ал. 3 става ал. 4, ал. 4 става ал. 5 , ал. 5 става ал. 6 и ал. 6 става ал. 7

Предложение по чл. 15 ал 1. Тесктъ на ал. 1 да добие следното съдържание:

Лице, което предварително е декларирало данни за превоз на СВФР може по електронен път да коригира подадените данни за превоз по реда на чл. 48 **след приключване на натоварването и преди напускане на превозното средство от мястото на товарене.**

МОТИВИ: Както бе посочено на срещата при Вас, много задължени лица имат яснота за количеството на СВФР, за които е издадено УНП едва след натоварването на превозното средство. Към момента наредбата не допуска корекция на количеството след като УНП е издаден, а в същото време при разлики между декларираното от товародателя тегло и полученото в крайната точка на разтоварване има разлики, надвишаващи естествените фири (напр. поради това, че е изпратено превозно средство с различна от първоначално очакваната товароносимост/вместимост)

(2) Когато по време на превоза **след срока по ал. 1** се налага(текстът нататък се запазва)

В чл. 16 да се промени т.3 относно анулирането на УНПМ

т. 3 от лицата по мр. 10 - **до започване на превоза**

Да се измени чл. 32 ал. 2 както следва: Фискален контрол по ал. 1 започва във всички случаи , когато задълженото лице има **влезли в сила задължения за данъци и осигурителни вноски** над 5 000 лева, които не са обезпечени или разсрочени.

МОТИВИ: В сегашния вид на ал. 2 е възможно започването на фискален контрол във всички случаи , когато задълженото лице има задължения, чрез оглед на техния вид и без значение дали те са с настъпил падеж (напр. подадена е декларация за дължим ДДС в началото на периода, но задължението все още не е с настъпил падеж, тъй като плащането на ДДС е допустимо до 14то число). Също така следва да се отграничат безспорните от спорните задължения - напр. задълженото лице има

установени по РА задължения, които обаче са обжалвани.

Предложение по чл. 33 ал. 3 (предложението за промяна е дадено в удебелен шрифт) Органите по приходите имат право да спират транспортни средства с товароносимост над 3,5 тона, а при наличието **на достатъчно данни**, че за превоз на СВФР се използват транспортни средства с товароносимост под 3,5 тона с цел заобикаляне на контрола - и транспортни средства с по-ниска товароносимост.

МОТИВИ: сегашната редакция на чл. 33 ал. 3 е предпоставка за волунтаризъм, доколкото не е дефинирано какво означава "съмнение". Това допуска всеки екип своеволно да преценява дали да започне фискален контрол и на превозни средства с товароносимост до 3,5 тона или не. Липсата на обективни критерии за прилагане на изключения от общото правило, че се контролират камиони с товароносимост над 3,5 тона е проблем, който следва да бъде решен.

Чл. 34 ал. 1 След спиране на транспортното средство по чл. 33 ал. 1 органите по приходите извършват проверка за самоличността на водача **и на лицето, което заявява, че придружава стоката.**

МОТИВИ: В сегашната редакция текстът позволява на органа по приходите да извършва проверка на самоличността на всяко пътуващо в превозното средство лице, каквито правомощия имат само органите на полицията.

Автор: Ивайло Гаев (09.01.2024 12:41)

Разяснения по чл.10 и изключенията в чл. 13 ал.1

Съгласно "Чл. 13. (1) Разпоредбите на чл. 8 - 12 се прилагат в случаите, когато превозът се осъществява с транспортно средство с товароносимост над 3,5 тона, с изключение на превоз:

1. за крайно потребление;
2. между обекти на територията на страната, стопанисвани от лицето;
3. за обект/обекти, стопанисвани от различни лица на територията на страната, когато стоките, предназначени за всеки отделен обект, са с тегло до 500 кг или литра и/или стойността на стоките е в размер до 5000 лв. без данък върху добавената стойност, а когато стоките, предназначени за всеки отделен обект, са в мерна единица, различна от кг или литър - до 5000 лв. без данък върху добавената стойност;.....",

са предвидени изключения в т.3, но така описаната формулировка внася объркване в търговците и не е ясно определимо дали се прилага изключението в следните ситуации:

1. Превозват се 3 вида стоки, всяка с общо тегло: 150 кг и обща стойност: 1000 лв - общото тегло не надвишава "до 500 кг" и общата ст-ст не надвишава "до 5000лв"
2. Превозват се 3 вида стоки, всяка стока е с общо тегло: 200 кг и обща стойност 1000 лв - тази ситуация сумарната стойност на превоза надвишава определението "до 500кг/литра"
3. Превозват се 3 вида стоки, всяка стока е с общо тегло: 150 кг и обща стойност 1800 лв - тази ситуация сумарната стойност на превоза надвишава определението "до 5000 лв"
4. Превозват се 10 товарителници за 10 различни клиента, всяка съдържа различен брой стоки, всяка товарителница е с общо тегло на превозваните стоки - 300 кг и обща стойност за всяка товарителница е 600 лв - за този превоз необходимо ли е да се извърши деклариране на всички превози или той попада под изключенията на т.3 ?

Моля, да бъде внесено уточнение или дадено разяснение по отношение на следната практическа ситуация съгласно чл.10:

Извършва се превоз между два търговеца от страната към страната на СВФР, но автомобилът с който ще се превозят стоките е собственост на купувача (превозът се осъществява от купувача).

Сделката се извършва в офис на продавача, след заплащане на сделката, стоката се натоварва и превозът започва.

Както гласи "Чл. 10. (В сила от 01.01.2024 г.) (1) При всеки отделен превоз на СВФР, който започва и завършва на територията на страната, доставчикът или продавачът на стоката предварително декларира данни за превоза на стоката преди започване на натоварването на транспортното средство. Когато превозът е предназначен за повече от един получател/купувач, данните за всеки един от тях се декларираат отделно."

В тази ситуация се предполага че лицето, което трябва да извърши декларирането на превоза е продавачът?

Възможно ли е впредвид, че превозът се извършва от купувача (т.е. всички параметри на стоката са проверени) в чл.10 ал. 4 и ал 5. (потвърждението за получаване) да се предвидят текстове, изключващи задължението за деклариране от страна на купувача, предвид, че в приложение 4 ще бъдат едно и също лице съгласно т.3 от приложението.

Автор: Ивайло Гаев (09.01.2024 08:45)

УНП - дублира термин от друга разпоредба

Здравейте.

Моля да бъде обърнато внимание и внесена корекция при текущата редакция на новосъздадената разпоредба на следното

1. В практиката приложенията, които ще изготвят изискваните по наредбата документи, често ще бъдат от вид СУПТО (съгласно Наредба Н-18 от ЗДДС), това внася объркване по отношение на смисъла на съкращението УНП, използвано в Наредба Н-5 .

Моля, въведеното съкращение УНП в Наредба Н-5 да бъде коригирано на "УНПр" - Уникален номер на превоз, с идеята да се различава от съкращението УНП - Уникален номер на продажба, въведено с Наредба Н-18 от ЗДДС.

Използването на едно съкращение с различен смисъл в различни наредби като терминология не би трябвало да създава проблем ако се разглеждат поотделно, но от гледна точка на разработчиците на софтуер (СУПТО), с които ще се изготвят документите, може да настъпи объркване и да се подаде невярна информация.

2. Моля в текущата редакция на Наредбата да бъде взето предвид практическа ситуация и коригирани текстовете или внесено разяснение за случаите при екскван търговия.

Често търговец може да достигне товар или обща стойност на стоки с висок фискален риск (предвид новият списък) и да попадне под задължението за подаване на декларация пред НАП преди започване на превоза.

Предвид особеността на този вид търговия, трябва да се има предвид не е възможно да се декларира крайният получател и количеството предвидено за него, тъй като по времето на товарене те не са известни.

История

Начало на обществената консултация - 22.12.2023

Приключване на консултацията - 21.01.2024

Справка за получените предложения - 04.04.2024

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)